

Besöker Eda Skans Museum

Bland många pärlor och sevärdheter i vår hembygd är nog Eda Skans museum en av de främsta. Edabygdens SPF-Seniorer besökte muséet en frostig oktoberdag och guidades runt under historiskt sakkunnig ledning av Elisabeth Evrell.

Muséet skildrar försvaret av vår västra gräns mot Norge från mitten av 1600-talet till unionsupplösningen och visar den spännande historien i autentiska miljöer med en imponerande samling av vapen, uniformer, dokument och bilder från de historiska fejderna i bygden.

Eda Skans och dess historia finns beskriven och dokumenterad samt illustrerad med en detaljerad modell men även andra av bygdens skansar som Morast skans finns också att beskåda i modellform. Krigarkonungen Karl XII lär ha besökt våra trakter vid minst tre olika tillfällen.

Som kuriosa kan nämnas att vi upptäckte en flintlåsstudsare från 1716 som skänktes av Karl XII till familjen Bryntesson på en gård i Norra Ämterud som försvar för hemmanet. Geväret har sedermera skänkts till muséet av familjen Bryntesson vars ättling i rakt nedstigande led är Gunnar Bryntesson en trogen medlem i vår förening.

Bland mycket som skildras i autentiskt uppbyggda miljöer finns ett soldattorp med bonde i fred, soldathustru och soldat i ofred, hur en primitiv och spartanskt inredd arrest såg ut på dåtidens regemente, hur magnifik en officerstab tedde sig samt fältskärs läkarrapport med instrument och dåtidens benprotes. Här kan vi också läsa dagböcker från soldaters umbäranden i fält och allt annat än glamorösa krigarliv.

I soldatinstruktion från 1700 talets mitt läste vi: *Soldater böra vara oföskräckte, trogne, nyktra och lite högfärdige, då äro de hedrande, undgå straff, vinna sina Förmäns kärlek, bibehålla hälsan och nödlös utkomst, intaga ett gudfruktigt leverne samt vördnadsfullt och troget ära konungen.*

Detta är ett axplock av allt som finns att beskåda och ta del av på detta fantastiska museum som varmt kan rekommenderas för att ta del av vår bygds föga ärorika men krigiska historia.

Foto och text Anders Johansson

